

प्रलंबित आश्वासनांच्या पूर्ततेसाठी सचिवांच्या
अध्यक्षतेखाली कायमस्वरूपी आश्वासन पूर्तता समिती
गठित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक- समिती-२०२५/ प्र.क्र. ७९/ समन्वय
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२
दिनांक :- २४ नोव्हेंबर, २०२५

वाचा : १) शासन परिपत्रक, संसदीय कार्य विभाग क्रमांक विपआ-२०२३/ प्र.क्र.४२/चार,
दि. १० ऑक्टोबर, २०२५.

शासन परिपत्रक -

१. संसदीय कार्य विभागाच्या दि. १० ऑक्टोबर, २०२५ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये मंत्रालयीन विभागस्तरावर विभागातील सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली प्रलंबित आश्वासनांची पूर्तता करण्यासाठी व अन्य संसदीय आयुधांची पूर्तता करण्याकरीता आश्वासन पूर्तता समिती गठीत करण्याचे निर्देश देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार या विभागात अशा स्वरूपाची समिती स्थापन करणे आवश्यक असल्याने खालीलप्रमाणे आश्वासन पूर्तता समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पदाधिकारी
१	सचिव (वि.सु.)	अध्यक्ष
२	सह/ उप सचिव (संबंधित कार्यासन)	सदस्य
३	सह सचिव (समन्वय)	सदस्य सचिव तथा समन्वय अधिकारी

२. सदर आश्वासन समितीने संसदीय कार्य विभागाच्या दि. १० ऑक्टोबर, २०२५ रोजीच्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार खालील प्रमाणे कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे :-

१. आश्वासन समितीच्या अध्यक्षांनी विभागात प्रलंबित असलेल्या आश्वासनांची व अन्य संसदीय आयुधांची दर १५ दिवसांनी एकदा नियमित आढावा बैठक घ्यावी व विभागात आश्वासने प्रलंबित राहणार नाही, याची विभागाच्या समितीने दक्षता घ्यावी.
२. विभागाच्या आश्वासन समितीतील समन्वय अधिकाऱ्यांनी विभागाच्या प्रलंबित आयुधांच्या आढावा बैठकीत दोन वर्षापेक्षा अधिक कालावधीपासून प्रलंबित असलेल्या आश्वासनांची यादी सादर करावी व अशी प्रलंबित आश्वासने निकाली काढण्यासाठी कालमर्यादा निश्चित करून प्राथम्याने कार्यवाही करावी.
३. ज्या आश्वासनाचे अहवाल क्षेत्रिय कार्यालयांकडून प्रलंबित आहेत, अशा क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना बैठकीस निमंत्रित करावे व प्रलंबित अहवालाची माहिती मिळवावी.

४. ज्या आश्वासनांची पूर्तता होऊ शकत नाही, अशी आश्वासने वगळण्याबाबतची यादी तयार करुन मा. समिती प्रमुख, आश्वासन समिती, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय यांना सादर करावी.
५. सदर बैठकीमध्ये अन्य विभागातून हस्तांतरणा संदर्भात आलेल्या नस्त्यांची यादी समितीच्या समन्वय अधिकाऱ्यांनी विभागातील कार्यासनांकडून प्राप्त करुन बैठकीत सादर करावी व आश्वासनाचे हस्तांतर मान्य करावे किंवा कसे या संदर्भात सुस्पष्ट निर्णय घेऊन सदर नस्त्या संबंधित विभागास १५ दिवसांच्या आत परत करण्याबाबत संबंधित कार्यासनांना निदेश देण्यात यावे.
६. अन्य विभागाकडे हस्तांतरणासाठी पाठविण्यात आलेल्या नस्त्यांची यादी समन्वय अधिकाऱ्यांनी विभागातील संबंधित कार्यासनांकडून प्राप्त करुन बैठकीस सादर करावी व याबाबत संबंधित विभागाकडे केलेल्या पाठपुराव्याची माहिती देण्यात यावी तसेच सचिव स्तरावर पाठपुरावा करणे आवश्यक असल्यास त्याप्रमाणे सदर बैठकीत निर्णय घेण्यात यावा. संबंधित विभागात नस्ती १५ दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी प्रलंबित असल्यास ही, बाब अधिनिर्णयार्थ सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या निदर्शनास आणण्याबाबत निर्णय घेण्यात यावा.
७. मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री महोदयांकडून शासनाच्यावतीने दिलेल्या आश्वासनांची पूर्तता ९० दिवसांच्या आत करणे आवश्यक आहे यास्तव, विभागाच्या मंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासनानंतर आश्वासनांची पूर्तता करण्यासाठी तातडीने कार्यवाही सुरु करावी. विधानमंडळाच्या आश्वासन समितीने मान्यता दिल्यानंतर संसदीय कार्य विभागाकडून विहित नमुन्यात प्राप्त होणाऱ्या आश्वासनांची वाट न पाहता विभागाने सभागृहातील रोजच्या कामकाजाच्या दिवसाची नोंद घेऊन मंत्री महोदयांनी दिलेल्या आश्वासनांवर तातडीने कार्यवाही सुरु करावी.
८. ज्या आश्वासनांची पूर्तता काही अपरिहार्य कारणामुळे ९० दिवसांच्या आत करणे शक्य नाही, अशी बाब योग्य स्पष्टीकरणासह विभागाने आश्वासन समितीच्या निदर्शनास आणून द्यावी व माहिती प्राप्त करुन घेण्याकरीता समितीकडून मुदतवाढ मागविण्यात यावी.
९. विभागांनी आश्वासन हस्तांतरीत करण्यासाठी अन्य विभागाच्या नस्तीवर १५ दिवसांच्या आत हस्तांतर मान्य अथवा अमान्य असल्याबाबत निर्णय घेऊन सदर नस्तीवर सुस्पष्ट स्पष्टीकरण देऊन नस्ती मुळ विभागास परत करण्यात यावी. यासंदर्भात संसदीय कार्य विभागाने निर्गमित केलेले शासन परिपत्रक क्रमांक विपआ-२०२३/प्र.क्र.३९/चार, दि. २१.६.२०२३ मधील तरतूदीनुसार कार्यवाही करावी.
१०. विधानसभा व विधानपरिषदेमधील कामकाजाचे इतिवृत्त तपासले असता “आपण माहिती दिली तर चौकशी करु” अशा प्रकारचे मंत्री, राज्यमंत्री व उप मुख्यमंत्री महोदयांकडून विधानमंडळ सदस्यांना उद्देशून केलेली विधाने आढळतात. अशा विधानांच्या संदर्भात विधानमंडळ सदस्यांनी संबंधित मंत्र्यांकडे किंवा विभागाकडे आवश्यक माहिती पुरविली नाही, असे आढळून आले तर विभागाने

“सदस्यांकडून आवश्यक माहिती न पुरविली गेल्यामुळे पुढील कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.” असे आश्वासन पूर्ततेच्या विवरणपत्रात नमूद करून महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयास सादर करावे.

११. विभागाने एखाद्या आश्वासनाच्या संदर्भात इतिवृत्तामधील आशय लक्षात घेऊन त्यावर कोणतीही कार्यवाही अपेक्षित नसेल तर सदर आश्वासनास प्रदिर्घ काळ होऊनही एखाद्या आश्वासनाची पूर्तता करणे परिस्थितीनुसार शक्य नाही, त्यावेळी विभागाने सदरची बाब मा. मंत्री किंवा राज्यमंत्री महोदयांच्या स्तरावरून पत्राव्दारे मा. समिती प्रमुख, आश्वासन समिती, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय यांच्या निदर्शनास आणून द्यावी आणि सदर आश्वासन वगळण्याची विनंती मा. समिती प्रमुख, आश्वासन समिती यांना करावी. तदनंतर आश्वासन समितीच्या आदेशानुसार विभागाने पुढील कार्यवाही करावी. आश्वासन समितीचा अंतिम निर्णय होईपर्यंत सदर आश्वासनाची पूर्तता करण्याची जबाबदारी ही विभागाची राहिल यास्तव, आश्वासन समितीच्या निर्णयासंबंधात विभागानेच त्यांच्या स्तरावर विधानमंडळात थेट पाठपुरावा करावा.

१२. विभागातील सर्व कार्यासनांनी वरीलप्रमाणे गठित केलेल्या आश्वासन पूर्तता समितीने वेळोवेळी दिलेले आदेशांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी व आपल्या अधिपत्याखालील सर्व क्षेत्रिय कार्यालयांच्या निदर्शनात आणावे.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून, त्याचा संगणक संकेतांक २०२५११२४१२५५५३६९०५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पुष्पा साबळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) अपर मुख्य सचिव (वित्त), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- ४) प्रधान सचिव (व्यय), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- ५) प्रधान सचिव (ले. व को.), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- ६) सचिव (वित्तीय सुधारणा), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- ७) सचिव, संसदीय कार्य विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय मुंबई.
- ८) सर्व सह सचिव/ उप सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) सर्व अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) निवडनस्ती कार्यासन (समन्वय), वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.